ÇOCUK HAFTASI

ÇOCUK MECMUASI

BU SAYIDA:

Tasarruf Haftası

Sayı: 29

75 Krş.

NASREDDİN HOCANIN TORUNU HIZIR DENİZALTI ÜLKESİNDE

Yazan: H.F. VEREL Çizen: YILMAZ KARACA

İMPARATORUN ADAMLARI HIZIRLA KARAKAÇAN'I BİR KÖŞEDE SIKIŞTIRMIŞLARDI

ÖLÜM YİNE YAKAMIZA YAPIŞTI KARAKAÇAN

9

EŞEK BİRDENBİRE ZIRLAMAĞA BAŞLAR...

AAÏ! AÏÏ!

Aaïïï!

BALIK ASKERLER ŞAŞIRIR KALIRLAR...

BU NE BİÇİM SES?..

BU HAYVAN BİZİM TANRIMIZ OLMASIN SAKIN?!!

GÖREYİM SENİ KARAKAÇAN SERSUNLARI YERE!.. HAYDİ!...

EŞEK HAREKETE GEÇER, İMPARATORLA KİTİR ÜZERLERİNE GELİNCE İKİSİNE DE BİRER ÇİFTE SAVURUP TEKRAR KOŞMAĞA BAŞLAR.

KİTİR DÜŞTÜĞÜ YERDEN BAĞIRIR:

O TANRI DEĞİL EŞEKTİR SERSEMLER!.. PEŞİNİ BIRAKMAYIN!..

HIZIRLA KARAKAÇAN YİNE SARAYDAN ÇIKARLAR, GARİP DENİZ YARATIKLARI VE BİTKİLERİ ARASINDA KAÇMAĞA BAŞLARLAR...

KARAKAÇAN İLERİDE BAŞKA BİR SARAY VAR... ORAYA GİDELİM!

DEVAMI VAR.

TÜTÜM HAFTASI

HER medenî insan yarını düşünür, kazandığı bütün parayı sarfetmez, bir kısmını artırır.

Bu arttırdığı, tasarruf ettiği parayı ne yapacaktır? Eski zamanlarda, toprak kumbaralarda, küplerde, torbalarda saklanırdı. Bu çok fena bir usuldü, çünkü evde saklanan paralar faiz getirmez, milli ekonomiye faydalı olmaz; çok defa çalınır, yanar, kaybolup giderdi. Halbuki Cumhuriyet devrinde, para arttırmağa alışan vatandaşlar, paralarını bankalara koyuyorlar.

Bankalarda biriken bu paradan hem bankaya parasını koyanlar kazanıyor, çünkü onlar paralarının faizini alıyorlar; hem de millî ekonomi faydalanıyor, çünkü para evde olduğu gibi - hiçbir işe yaramaksızın evde duracağı yerde, memlekette hayırlı işler için sarfediliyor.

Her akıllı adamın para arttırması, tutumlu olması lâzımdır. Fakat bunu, hasislikle karıştırmamalıdır.

Hasis insan parasını, en lüzumlu ihtiyaçları için sarfetmekten çekinir. Sırf para biriktirmek için meselâ, kendinin ve çocuklarının gıdasından keser, hastalık zamanında doktor çağırmaz. Onun için para, başlıbaşına bir gayedir. O âdeta, para biriktirmek için yaşar, paranın esiridir. Halbuki para, vasıtadan başka birşey değildir. İnsan parayı, ihtiyaçlarını gidermek, rahat, iyi, emniyet içinde yaşamak, başkalarına muhtaç olmamak ve hayırlı işler yapmak için kazanmalı ve sarfetmelidir.

Her aklı başında olan insanın bir bütçesi vardır. Yani evvelâ senelik gelirini hesap eder, sonra en mühim ihtiyaçlarını sıralar; parasının çoğunu, yemek, barınmak, giyinmek, ısınmak, aydınlanmak gibi en başta gelen esaslı ihtiyaçları için ayırır; bir miktar parasını da eğlence ihtiyacı için ayırması doğru olur. Bir miktarını da ihtiyat olarak bırakmalıdır. Bu, hastalık ve işsizlik gibi evvelce kestirilmiyen hallerde onun imdadına yetişecektir.

Bir dakika bile unutulmamalıdır ki, para biriktirmek ne kadar lâzım ve ehemmiyetli olursa olsun, tasarruf yalnız bu değildir.

Akıllı bir insan, parasını olduğu kadar, eşyasını, zamanı ve zekâsını da iyi kullanmasını bilen insandır. Zamanını boş geçiren, çalışmayan, vazifesini yapmıyan her insan, zamanını israf etmiştir. Ağustos böceği ile karınca hikâyesini hatırlayınız.

Eşyayı da iyi kullanmamaktan çok zarar gelir. Uzağa gitmeğe lüzum yok, çocuklar; sizin kendi hayatınızdan misâl alalım: Defterlerinin sayfalarını lüzumsuz yere karalıyan ve koparan, kalemlerini dikkatsizlikle, yahut oyun olsun diye kıran, kunduralarını eğlence olsun diye şuraya buraya vurarak vaktinden evvel eskiten, elbiselerini lekeleyip yırtan, eşyalarını dikkatsizlikten kaybeden, elektriği lüzumsuz yere açık bırakan her çocuk müsriftir, ziyankârdır; annesine babasına, lüzumsuz yere iki üç kat para sarfettirmiştir.

İnsan, zekâsını da israf edebilir; fena ve mânasız kitapları ve mecmuaları okuduğu zaman zihnini boş yere yormuş, zamanı da boş geçirmiş olacaktır.

İşte çocuklar, size bu millî arttırma ve yerli mallı haftasında öğütlerimizi hatırlatıyoruz:

Paranızı olduğu kadar, zamanınızı, eşyanızı ve zekânızı da iyi kullanınız, sakın israf etmeyiniz.

Yerli malı kullanınız. Türk parasının kıymetini yüksek tutmak millî ekonomiyi inkişaf ettirmek için bu lâzımdır.

Okulumu Çok Sevdim Çok!

Bugün yedi yaşındayım,
Vazifemin başındayım!..
Okulumu çok sevdim, çok,
Ondan iyi bir dostum yok!..

Defter, kalem, dergi, kitap;
Eder bana şöyle hitap:
"Sakın yavrum! Deme kış, yaz;
Gece, gündüz hep oku, yaz..."

Dolaşsam da dere, tepe,
Kulağımda bu söz küpe...
Ondan çok şey kapıyorum,
Severek ders yapıyorum!..

F. Cemal Oğuz ÖCAL

CENGİZ HANIN HAZİNESİ

YAZAN:
APTULLAH ZİYA
KOZANOĞLU

— 9 —

HAKAN SARAYI

HAN ve Tarhan oğulları ogün yola çıkacak, (içine girenlerin bir daha geri dönemediği) Gobi çölüne doğru gidecek ve (Cengiz Han'ın) kaybolan mezarını arayacaklardı.

En süslü sadaklarını boyunlarına asmış, altın kakmalı tolgalarını başlarına geçirmiş, samur çizmelerini yağlamış delikanlılar Han sarayına doğru yürüdüler.

Şehrin topu topu iki caddesi vardı Bu sokakların iki yanı darı, buğday, arpa, kılıç, kalkan satan dükkânlarla süslü idı. Her sokağın arkasında, koyun pazarı, esir pazarı vardı.

Hiçbir zaman; milleti ne olursa olsun bir esir bir at veya katırdan daha iyi alıcı bulamazdı.

Helagu ile Ermeni Hakanının oğlu saraya doğru gidiyorlardı.

— Benim Tanrım işte budur!

Arpacılar sokağını bırakıp da şehri saran ak çadırların arasına sapınca Helagu:

— Bana bak (Hayut) dedi. Ben bu işte birleşmemizi uygun buluyorum.

Ermeni genci, inci gibi dişleriyle sırıttı:

— Ben kulun, sana tekmil kalbim ile bağlıyım. Yalnız iş için değil, tekmil hayatım ile sana bağlanmışım. Yalnız benim de bir dileğim var.

— Nedir?

— Bana hep Hayut. Hatut diye ad takarsın Benim adım Hayut değildir.

— Ya nedir?

— Hayık'tır. Ha-yık!

— Peki öyle olsun Hayut, dedem Cengiz Hanın mezarına giden, tabutunu görüp de sağ kalan yalnız bir kişi var, o da Koca Memiş! Tabut Gobi çölüne doğru giderken çevresini saran atlılar, canlı neye rastlarlarsa hemen oracıkta başını koparıvermişler.

— Yoluna kurban olayım. Hakan dedeniz sağlığında da geçtiği yerde canlı mahlûk, dikili taş komazdı

— Tamam işte böyle dedemin tabutunun gömüldüğü küçük ormanın çevresini bu tabutu oraya götüren atlılar bekliyorlar, onlar da dönmedi

Yeri belirsiz, yolu kurt, kartal yatağı böyle bir hazineyi kimseler tek başına bulamaz, bulsa geri dönemez.

— Siz her yolu keskin kılıncınız ile açar, her dilediğinizi ayağınıza getirirsiniz.

Bu sırada pişmiş topraktan yapılmış bir binanın önüne gelmişlerdi. Helagu, Hayık'a:

— Bu binada ne yaparlar? İçinden amma gürültü geliyor.

Hayık'ın cevap vermesine kalmadan, binanın içinden, kılıkları birbirine benzemeyen bir sürü adam ilâhiler okuyarak dışarı çıktılar. En önde yalın ayak, uzun kara cüppeli bir adam kırli saçları sakallarına karışmış yürüyordu.

Elinde gümüşten bir haç taşıyordu.

Hayık sevinçle:

— Surp Rubrukis! diye haykırdı.

Helagu hayretle sordu:

— Kimdir bu Kırgız? Yoksa baban mı?

— Hayır! Hayır! Bu mübarek zat, Frengistan'dan geldi. Sizleri hakiki Allahın, Mesihin dinine davet ediyor, Frenk kralı Lui'nin elçisidir.

— Böyle çulsuz, çaputsuz, yalın ayak, başı kabak elçi olur mu? Okudukları şarkı nedir? Birisi mi öldü?

— Hayır şarkı okumuyor. (A, solis ortu gardin) ilâhisini okuyor. Siz müslüman mısınız?

Helagu'nun canı sıkıldı:

— Hayır!

— Budistsiniz? Puta tapar sınız?

— Hayır!

— Oyle ise İsa dinindesiniz?

— Hayır dedik ya! İlle bir dinim olması lâzımsa benim taptığım tanrı budur

Helagu belindeki kılıncı gösterdi.

Hayık yüzünü ekşitti:

— O taptığınız şey insanları bir saadete, iç rahatlığına kavuşturmaz. İnsanları belâya sokar.

— Ben başınızdaki Frenk elçisi gibi içim rahata kavuşacak diye bu soğukta yalın ayak başı kabak gezemem. Kendi elçisinin bacaklarına bir dam bile veremeyen İsanız, bana ne verir ki?

— Ya kılıncınız ne verir ki?

— Her istediğimi! Düşmanlarımın at, koyun ve çadırlarını ancak bu kılınç ile alabilirim. Benim başka güce aklım ermez.

— Dünyada bel bağladığın bu şeyler gelip geçicidir. Yarın ahrette kılıncın sana arkadaş olamaz. Adam kanı dökmek bir zevk midir?

— Elbette, şu Kırgızlara bak hele, Ellerinde, yoksul ressamların yaptıkları birtakım çirkin resimler, çakallar gibi uluyarak donmuş çamurlar üstünde dolaşıyorlar. Bir de bir şehri bastığını düşün! Şehri yakar yıkarsın, erkeklerin kafalarını kopartır karpuz sergisi gibi yığarsın. Bu sırada karıları, çocukları avaz avaz bağırarak ağlar, senin ayağına kapanırlar. Yeşil akan dere suları kan renginde akmağa başlar.

Can çekişip, tepinen erkeklerinin öldüklerine, karılarının aklı keserse bu sefer döner sana yalvarır, cariye olurlar. Bu yalvarmalardan daha tatlı ses, bu yanan şehirlerden daha sıcak seyredilir birşey var mıdır?

Hayık bir istavroz işareti yaptı:

— İsa kullarının yakılacak şehri yoktur, dedi

Helagu güldü:

— Muhammed kullarının şehirleri bana yeter.

Hayık'ın gözleri parladı:

— Senin gölgende bu yoksul İsa çocukları, Muhammed'in kuvvetli orduları elinde ezilmekten kurtulur beyim!

Sonra önlerinden geçen alayın içindeki iki genci gösterdi:

— Bakın Frenk kuyumcusu Guillaume Bouchier in oğlu ile İngiliz'in oğlu Basilicus (*) de size bakıyorlar.

— Söyle onlar da peşimizden gelsinler!

Hayık fırladı. Bu dinsiz imansız han oğluna dini bir tören içinden ayrılmanın yanlışlığını anlatmak çok zor olacaktı.

Biraz sonra Helagu önde, Hayık, Guillaume, Basilicus Hakanın sarayına geldiler

Büyük günlere yakışır bir topluluk, sarayı dolduruyordu.

Hakanın divanına girmeden önce herkes gibi kılınçlarını, hançerlerini nöbetçilere teslim ettiler. Ustleri arandı. İçeri girmelerine bir engel kalmadığından kalın keçe perdeyi açarak divana girdiler!

Guillaume:

— Babamın yaptığı gümüş ağaçtan şarap içelim? dedi Hakanın da hoşuna gider.

Hayık yavaş bir sesle:

— Eskiden uşaklar bu içkileri ellerinde dolaştırır, konuklara pirinç rakısı, üzüm suyu, bal, katır sütü ikram ederlerdi,

---

(*) **Guillaume Bouchier, Basilicus, Çağatay Hanın yanında çalışan iki Avrupalı idiler.**

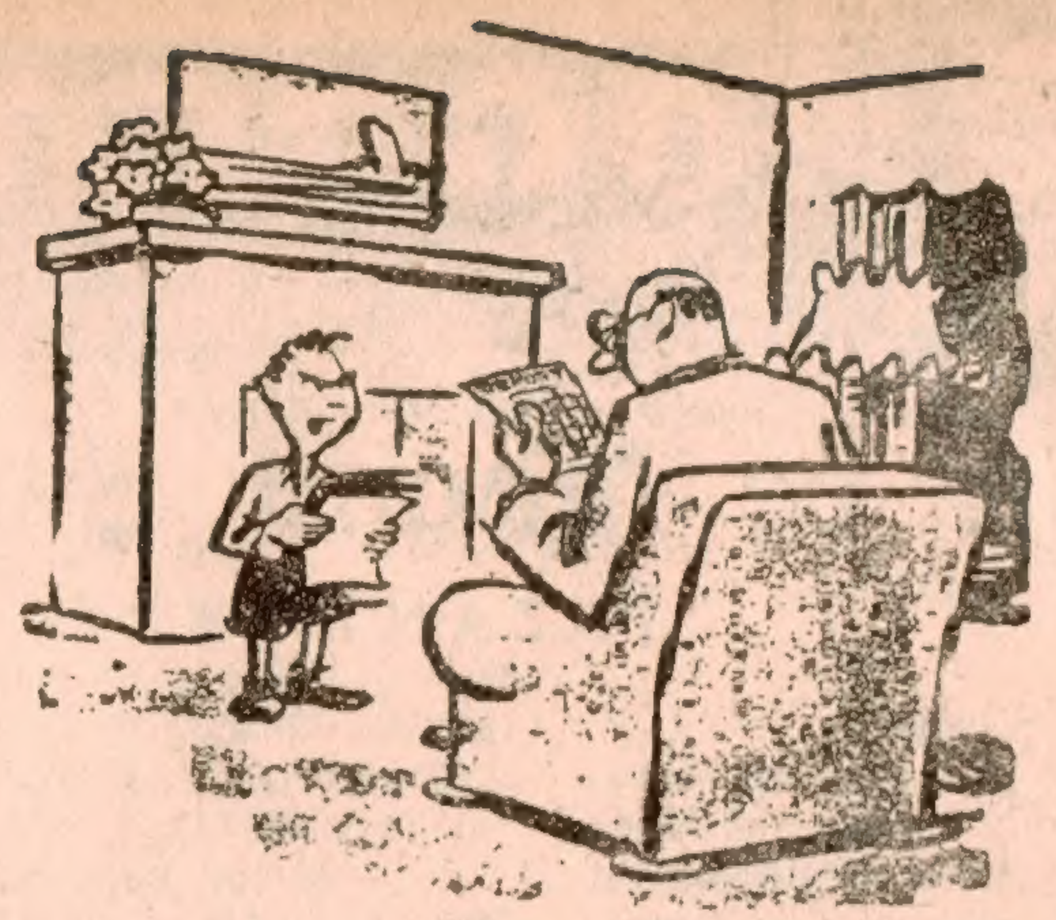

Çocuk — Niçin sınıfta kaldığım hakkındaki raporumu sonuna kadar dinlemenizi rica ederim baba!...

dedi.

Helagu kızdı:

— Katır sütü değil sersem. Kısrak sütü, adı da kımız!

Hayık utancından kıpkırmızı oldu

— Delikanlılar, gümüş ağaca yanaştılar, ağacın dibindeki dörtgümüş arslandan kımız akıyordu.

Ağaca sarılı altından dört yılanın ağzından da dört çeşit başka içkiler akıyordu.

Guillaume ile Basilicus yılan ağzından şarap, Helagu ile Hayık da arslanların ağzından kımız içtiler.

Gümüş ağaç ile Çağatay Hanın oturduğu sedir arası, tamamen boştu.

Bu boşluğun ta dibinde hakan fok balığı derisi kaplı bir taht üzerinde oturuyordu Salon üçgen şeklinde idi. Uç gencin tabanında konukların girdiği keçe perde kaplı giriş kapısı vardı.

üçgenin başında da hakan oturuyordu. Hakan ile gümüş ağaç arasında büyük bir boşluk vardı. Hakanın ayağına yüz sürmek, hediye sunmak, birşey bildirmek için bu boşluktan geçmek gerekiyordu

Hakan buyurmadan hiç kimse bu boşluğa giremezdi. Helagu ve arkadaşları da üçgenin yan duvarlarına sıralı direkler arkasına çekildiler.

Hakanın solunda kadınlar, sağında erkekler oturuyordu. Hakanın yanıbaşında biraz daha alçak birsedirde tek başına bir kadın oturuyordu Bu kadın, Cengiz Hanın karısı, Tuğrul Beyin kızı ve Çağatay Hanın annesi, Helagu. Kubilây beylerin ninesi Burta Çuçi idi.

(Devamı gelecek sayıda)

ÖĞRETMENİNİZ DİYOR Kİ

Turşu ve Macun Şekeri

YAZAN: SADIK ÖVET

SEVGİLİ çocuklar,
Bu hafta sizlere anne ve babasının çok sevdiği, üzerine fazla düştükleri bir arkadaşınızın başından geçenleri anlatacağım.

Yusuf ilkokulun dördüncü sınıfına gidiyor. Biraz yaramaz. Babası onu çok sevdiği için şımarmış da. Bu yüzden Yusuf istediğini yapıyor. Annesi onun bu hallerine kızıyorsa da, bizim Yusuf yine bildiğini okuyor. Evden gündelik olarak iyi bir harçlık alıyor Hattâ arttırdığı parayı hafta sonunda annesine vererek kumbarasına atıyor. Birkaç ayda biriken b parayı hafta sonunda annesine veverek kumbarasına atıy Birkaç ayda biriken bu parayı, bankada boşaltarak kumbarası alıyor. Yusuf, okulda mahallede çok hareketli bi çocuktur. Arkadaşları onu çok sever. Oyunlarda başta gelir, merdivenleri hızla çıkar, yorulmak bilmez. Fakat son günlerde Yusuf'a bir hâl oluyor. Oynayan arkadaşlarına katılmıyor, bir kenardan seyrediyor ödevlerini isteksiz yapıyor, algınlaşıyor. Koşan, oynayan uğraşan sanki o Yusuf değil.

Bunun üzerine Yusuf'un kolundan tutup doktora götürüyorlar. Doktor muayene ediyor, kulaklıklarını takıyor, ciğerlerini dinliyor ve:

— Evde kedi veya köpek gibi hayvanlar var mı? diyor. Annesi:

— Hayır, evimizde bu gibi hayvan beslemiyoruz Doktor:

— Sokakta bu gibi hayvanlarla oynuyor mu?

— Hiç görmedik, bilmiyoruz!

Yusuf'a da soruyorlar. Bu hayvanlarla oynamadığını söylüyor. Doktor kaşlarını çatarak:

— Çocukta arasıra terleme, akşam ve sabahları ateş oluyor mu? diyor.

— Evet terlemeleri, ateşleri hatırlıyoruz, diyorlar. Bunun üzerine doktor:

— Hemen çocuğun filmini çektiriniz, iş biraz ciddi, diyor.

Anne-baba telâş ve üzüntü içinde, Yusuf'un röntgenini yaptırıyorlar Doktor filme bakıyor:

— Çocuğu bu yıl okula göndermiyeceksiniz, istirahat edecek, mümkünse havadar bir yere götüreceksiniz, zorla da olsa bol yemek yiyecek, iğneler yapılacak, akşam ve sabah derece koyup ateşine bakacaksınız, diyor. İlâve ediyor, sizin anlayacağınız buna zâfiyet derler, yiyeceğine dikkat etmeyen çocuklarda olur. bakılmazsa sonu fenaya gider. Yusuf'a dönerek:

— Söyle bakalım, sabahları evden kahvealtı yapmadan çıkıyordun, öğleyin eve gelince yemek istemiyordun. Peki ne yiyor, ne içiyordun? diyor Doktor bu şaka mı? Hastalığı anladığı gibi insanı bülbül gibi söyletir. Yusuf önüne bakarak anlatıyor:

— Okulun kapısı önünde macun şekeri satanlar, turşucular, simitçiler vardı. Sabahları macun şekeri alır derse girerdim, öğleyin okuldan çıkınca turşuya imrenirdim Bir simitle beraber turşu yer, evde bir şey yiyemezdim.

Doktor, Yusuf'un annesi Fazilet Hanıma, babası Aziz Beye, hastalığın çabuk geçeceğini, fakat bir yıl okula gidemiyeceğini üzülerek söylüyor ve ayrıca:

— Bu, anne-babasını dinlemeyen, kendini oyuna verip yemek yemeyen bazı çocuklarda olur, diyor

Fazilet Hanım gözyaşlarını tutamıyor, o güler yüzlü Aziz Bey keder içinde kalıyor. Yusufun bir yıl okulundan ayrıldığına mı yansınlar, bu kadar emeğin havaya gittiğine mi acısınlar? Şaşkın bir halde doktorun yanından ayrılıyorlar.

Geçenlerde Yusuf'un babasını gördüm. Neşeli idi:

— Yusuf nasıl oldu? dedim. Gülerek:

— Aslan gibi, dedi Yemeklerini yiyor, oyundan sonra bir bardak turşu suyu ile karnını doyurmuyor, derslerine çalışıyor. Fakat bizi çok üzdü, çok yordu.

Ne kadar sevindim. İşte sevgili çocuklar, bazı okulların önünde turşu, macun şekeri şunu bunu satan insanların bilmeyerek yaptıkları fenalıklardan bir misâlini veriyorum. Daha birçok arkadaşlarınız bu yüzden hastalanmışlar, en hafifi midelerini bozmuşlardır. Öğretmenlerinizin onlardan bir şey almamanız için yaptıkları tembihleri, belediye memurlarının satışlarını yasak etmelerini, hattâ karakola götürdüklerinin sebebini şimdi daha iyi anladınız değil mi?

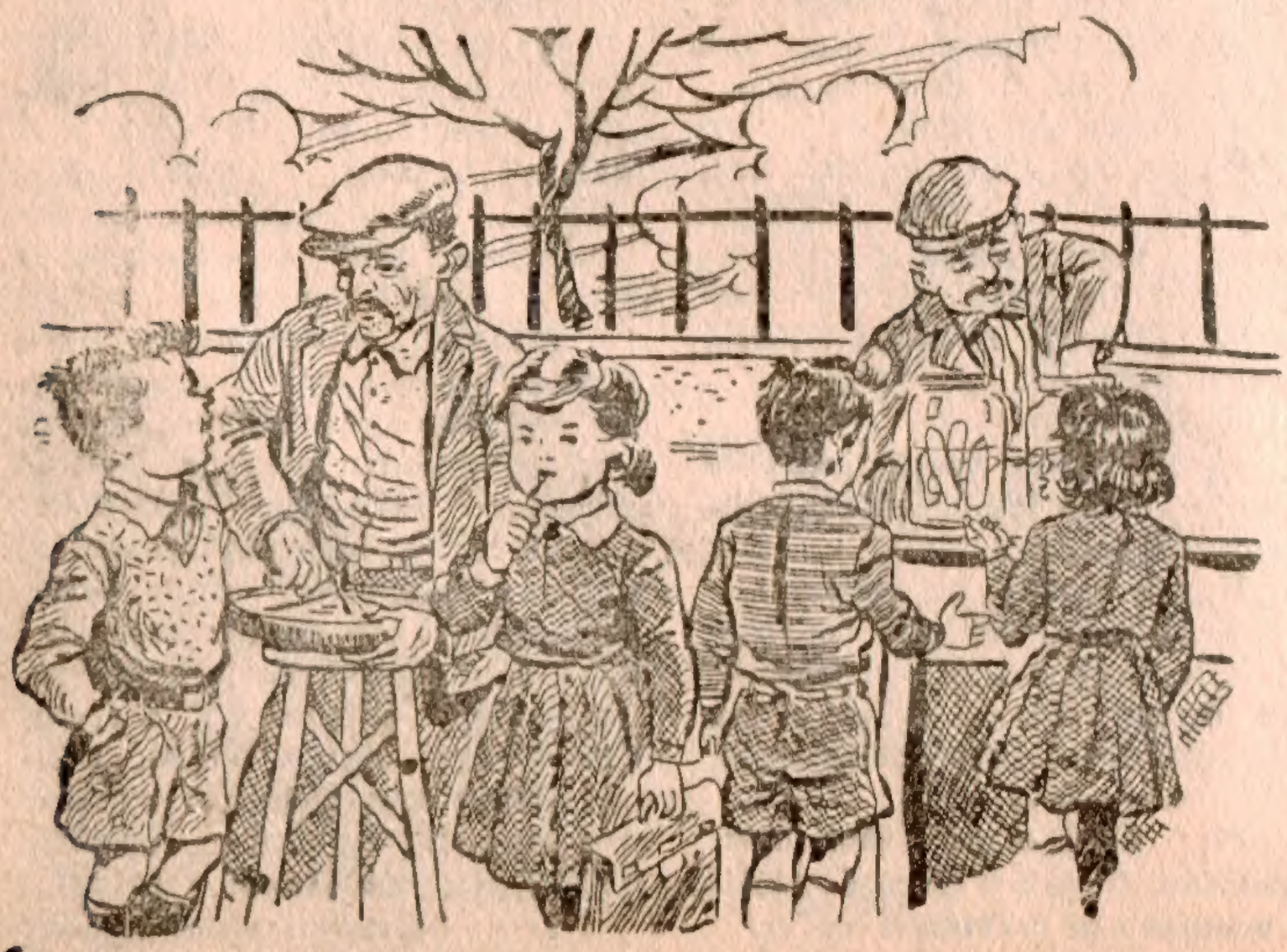

HAFTALIK BİLGİNİZİ YOKLAYINIZ

Hazırlayanı Sadık ÖVET

İktisat ve Ticaret Vekâletinin işleri nelerdir? Uygun olanlarının yanına çarpı koyunuz:

Yurda giren ve çıkan eşyanın listesini yapar — Bankaların işlerine bakar. — Yol yapar — Eşyamızı yurt dışında tanıtır — Doktor yetiştirir — Küçük ve el sanatlarına yardım eder.

Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti ne yapar? Doğru olanların yanına çarpı koyunuz:

Hastahaneler açar — Yol ve köprüler yapar — İlâç temin eder, doktor yetiştirir, devletin gelirini giderini toplar — Asker yetiştirir — Kimsesizlere yardım yurtları açar.

Doğru olanı cümlede yerine koyunuz:

1 — Karadeniz bölgesinin en çok yağmur alan şehri ..... dir.

Sinop — Rize — Zonguldak

2 — Karadenizle Marmara denizini ..... Boğazı birleştirir.

3 — Bursa'nı iskelesi ..... dır.

Marmara bölgesi ile Karadeniz bölgesindeki ovalar hangisidir?

Marmara'nınkine M, Karadeniz'inkine K harfi koyunuz.
Bafra ovası — Ergene ovası — Bursa ovası — Çarşamba ovası

Yıldırım Beyazıt İstanbul'u kuşatmadan neden vazgeçti?

a — Orduya güvenmiyordu.

b — Haçlı ordularının hücumu.

c — Yıldırım'ın hasta olması.

Yugoslavya'nın başşehri hangisidir?
Sofya — Atina — Belgrat — Bükreş

Romanya'nın başşehri neresidir?
Belgrat — Sofya — Bükreş — Atina

Romanya'nın en önemli zenginliği nedir?
Bakır — Petrol — Demir

Doğru olanları cümlelerdeki yerlerine koyunuz:

Yugoslavya ..... ile idare edilir.
Romanya ..... ile idare edilir.
Kırallıkla — Cumhıriyetle

Türkiye'den Romanya'ya ..... yolu ile gidilir.
Türkiye'den Yugoslavya'ya ..... yolu ile gidilir.
Romanya ve Yugoslavya, Türkiye'nin ..... kadar küçüktür.
Yarısı — Üçtebiri — Dörttebiri — Beştebiri

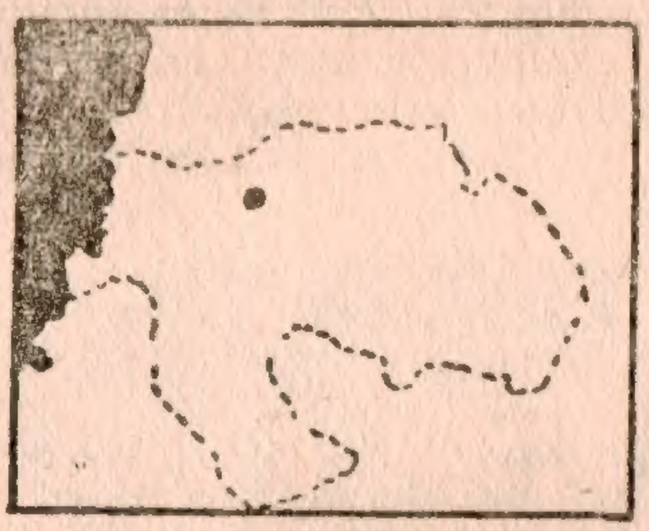

Bu ..... haritasıdır.
Nüfusu ..... milyondur.

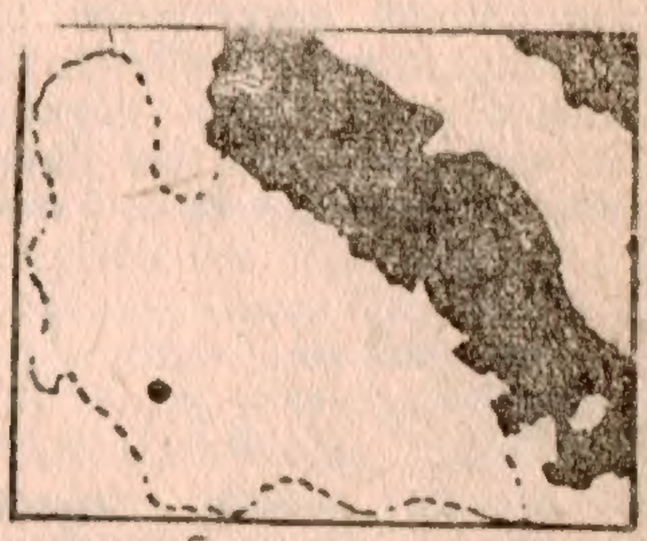

Bu ..... haritasıdır
Nüfusu ..... milyondur.

Çevrenizde bu sebzelerden hangileri yetişiyor, neler yapılır?

Çevrenizde bu meyvalardan hangileri var, neler yapılır?

Bu hayvanların yaptıkları zarara göre cümleleri düzeltiniz:

Tilki, sansar — sürülere saldırır.
Domuz, çakal — arı kovanlarına zarar verir.
Ayı — kümes hayvanlarına zarar verir.
Kurt — tarla ve bostanlara zarar verir.

BOZKURT

YAZAN: ENVER BEHNAN ŞAPOLYO

GÜN uçsuz bucaksız karanlığı içinde iki ışıklı varlık vardı. Biri Güneş, öteki de Ay'dı. Karanlık dünyayı bol ışıklarıyla gündüz eden Güneş, geceleri de aydınlatan Ay'dı Fakat henüz dünya üzerinde canlı mahlûklar yoktu. Güneş, dünya güzeli bir kız, Ay ise bir erkek güzeli idı. Bu iki varlık yıllar yılı birbirinin etrafında döndüler.

Günün birinde Ay, Güneş Hanıma gönüi vererek onunla evlenmek diledi. Güneş Hanımın sarayı bir altın dağın üzerinde billûr bir köşktü Bu sarayın önünde gayet güzel bir gül bahçesi vardı. Her sabah Güneş Hanım billûr köşkten çıkar, altın saçlarını bir havuzun kenarında tarardı. Bu anda gök ve dünya ışıklara bürünürdü. Ay da her sabah gümüşten yapılmış olan sarayının balkonuna çıkar, güzeller güzeli Güneş Hanımı seyrederdi. Ay'ın gün geçtikçe sevgisi Güneşe karşı artıyor, bir an önce onunla evlenmek arzu ediyordu Fakat Güneş Hanım öyle kolay kolay evlenebilir miydi? O, kimseyi beğenmez ve bir kimseyle de evlenmeyi istemezdi. O pek mağrurdu Fakat ne olursa olsun Ay Bey onadayanamıyordu. Bir gün Ay Bey Güneş Hanıma seslendi:

— Ey cihanın güzel'er güzeli Güneş Hanım, Yıllardanberi seni seyrediyorum Fakat artık senin güzelliğine dayanamadım. Sana candan gönül verdim. Gel sen de beni sev, evlenelim. Bizden doğacak çocuklar, ışıklarımızla nurlandırdığımız şu boş dünyayı doldursunlar. Senin altın ışıklarından onlar besleyecek ürünler yarat, onlar yesinler, içsinler, mesut günler yaşasınlar. Haydi gel sevgimi kabul et de evlenelim!

Güneş Hanım bu sözlere gülümseyerek:

— Ay Bey, sen de bir erkek güzelisin, demek beni seviyorsun?

Ay Bey:

— İnan ki, çok seviyorum!

Güneş Hanım:

— O halde benim iki dileğim var.

— Söyle güzelim. Dileklerin nelerdir?

— Bana nişan yüzüğü olarak Zühal Yıldızını, başıma taç olarak da Merih Yıldızını getirirsen seninle evlenirim.

Ay Bey:

— Sevgilim dileklerin bunlar olsun, başım üstüne Sana söz veriyorum. Zühal Yıldızını parmağına, Merih'i de başına taç edeceğim.

— Eğer bu dileklerim yerine gelirse ben senin olurum. Aksi takdirde beni unut.

— Bunları sana armağan edeceğim

Güneş Hanım:

— Ay Bey, şayet ben seninle evlenirsem bizden doğacak çocukların ömürleri kısa olacaktır.

— Neden?

— Ebediyet bize aittir Canlı mahlûklar ise fâni olacaklardır.

— Sevgilim neden bu kadar merhametsizsin?

— Mahlûklar çokluktur, onlar ebediyen yaşarlarsa yeryüzünü doldururlar ve dünya nimetleri onlara az gelir. Onlar kısa bir zaman yaşıyacaklar, fakat nesilleri devam edecektir.

— Sevgilim, ne istersen o olsun!

— Yalnız şunu bil ki, benim bu canlı mahlûklarda gözükecek, onlar bu güzelliğin birer meyvaları olacaklardır, diye sözleştikten sonra Ay Bey Güneş Hanımdan ayrıldı Ay Bey çok uğraştıktan sonra Zuhal ile Merih'i elde edebildi. O, bu muvaffakiyetinden dolayı çok sevindi. Çünkü o artık Güneş Hanımla evlenecekti. Bu iki armağanı derhal Güneş Hanıma takdim etti. Bunun üzerine Güneş Hanımla, Ay Bey evlendiler

Güneş Hanımdan bir çocuk dünyaya geldi. Bu çocuk boz yeleli dişi bir kurttu. Güneş Hanımın melekleri bu yavru

Oğuz Han'ın oğulları Bozkurt Nesli diye adlandılar.

doğar doğmaz, onu kanatları üzerine koyarak dünya üzerine doğru uçtular. Bu Bozkurdu Gökçe Dağ adlı bir dağın tepesine, Yeda Taşından bir küçük saray yapıp içine bıraktılar. Bozkurt büyüyene kadar melekler ona yiyecek getirdiler. Bozkurt bu sarayda yaşarken gökten bol yağmurlar yağdı, yeryüzü yeşillendi.

Bozkurt yavruluktan kurtulunca onun üzerine gökten bir mavi ışık deydi. Bozkurt derhal gebe kaldı ve biri oğlan, biri kız olmak üzere iki çocuk doğurdu. Güneş Hanım oğlanın adını (Türk) ,kızın adını da (Gün Ana) koydu. Bu iki mahlûk birbirleriyle evlenerek Isığ Gölü kıyısında üredîler. Gün Ana bir oğlan çocuk doğurdu. Tanrı bu çocuğun adını (Oğuz) koydu. Oğuz kısa bir zamanda büyüdü, yavuz bir delikanlı oldu. Oğuz birçok savaşlarda bulunarak kahramanlıklar gösterdi. Onun mensup olduğu oymak, dokuz koldu Oğuz, bu Dokuz Oğulların Hâkanı oldu. Dört bucakla birçok savaşlar yaparak yurdunu genişletti. Otağının üzerine gök renkte ve içinde atası olan Bozkurtun resmi bulunan bir bayrağı taktı. Otağının içine de atası olan Bozkurt'u temsil eden altından bir kurt heykeli koydu. Oğuz Hanın oğulları Bozkurt Nesli diye adlandılar Türkler bir savaşa çıktıkları zaman bir Bozkurt onlara rehberlik ederdi. Bozkurt onların uğurları ve saadetleriydi. Aynı zamanda Bozkurt, Türklerin hürriyet ve kuvvet sembolü olmuştur. Bu sebeple Türkler Bozkurt'u daima anmışlar, ona saygı göstermişlerdir. Hürriyet ve istiklâl âşıkı olmuşlardır Bozkurt adına her yıl bir şölen verirlerdi. O gün ozanlar kopuzlarını çalar, kımız içip eğlenirlerdi. Bir demirci örs üzerindeki bir demiri çekiçle döver, sonra da kurbanlar keserlerdi.

İLHAN'IN KURNAZLIĞI

İlhan'a 75 kuruş lâzımdı. Gidip Çocuk Haftası alacaktı ama yok! Ne yapsın? Ablasından istese yine başından savacaktı. Düşündü, düşündü, çaresiz yine ablasından istemeliydi.

— Abla, bana yedibuçuk lira verir misin?

— Ne yapacaksın bakayım o kadar parayı, sana çok değil mi?

İlhan'ın istediği olmuştu:

— Peki öyleyse, onda biri olsun!

BİLGİ KÖŞESİ

YILDIRIM NEDİR?

Yıldırım nedir? Evet, önce yıldırımın ne olduğunu, nasıl meydana geldiğini öğrenelim. Yağmur bulutlarının göğümüzü kapladığı sıralarda, ortalığı büyük bir aydınlık kaplar. Bu aydınlık belki birkaç saniye sürer ve adına da şimşek ışığı denir. Bu ışığın rengi açık maviye yakındır. Hani tramvayların tepesinde cereyan almağa mahsus bir telleri vardır ve ismi de «arş» tır; işte bu arşın elektrik yüklü tellere ani teması sırasında çıkan mavimtrak ışıkla, şimşek çakmasının arasında büyük bir benzerlik vardır. Gökgürültüleri, şimşek çakmaları gibi hâdiselerden sonra, bulunduğumuz yerin bir tarafından korkunç bir gürültü kopar ve biz hemen: «Yıldırım düştü» deriz. Peki bu yıldırım nasıl oluyor? Yıldırım aslında bir elektriklenmedir. Suyun buharlaşıp yoğunlaşması ve rüzgârın sürtme kuvveti, havadaki bulutlarda birtakım elektrik yükleri meydana getirir. Bu yükler zamanla artar ve iki bulut arasında, yahut bulutla toprak arasında elektronların atlamasile şimşek yahut yıldırım meydana gelir. Bu hareket, insan eli ile kedi tüyleri arasındaki elektron atlamalarına benzer. Yıldırım isabet ettiği yeri bir anda yakıp yıkar, tarümar eder. İnsana rastlıyacak olursa onu kömür haline koyar ve derhal öldürür.

Elektron nedir? Öyle ya, mademki bu yıldırım elektronların atlamasından oluyor, şunun ne olduğunu da bir çırpıda öğreniverelim. Her atomun çekirdeğinin çevresinde bir veya daha çok miktarda negatif elektrik yükü vardır. İşte bilim dilinde bunlara elektron denir.

Artık konumuza geldik: Büyük binaların, eski eserlerin, minarelerin tepelerinde birtakım maden çubuklar görürüz ve bunların ne işe yaradıklarını sorarız. İşte bu maden çubuklar, o binaları yıldırımdan korur ve adına da «paratoner» denir.

Paratonerler, bildiğimiz demir çubukların ucuna bir miktar plâtin eklenmek suretiyle yapılır. Çubuğun diğer ucu bir tele bağlanarak toprağa gömülür. Telin girdiği toprağın her zaman biraz nemli olması gerekmektedir' Çünkü nemli cisimlerin elektriği nakletme ve geçirme kudretleri daha fazladır.

Şimdiye kadar yapılan tecrübeler, paratoner telinin bir kuyuya daldırılması ile, yıldırımın bütün tehlikelerinin ortadan kalktığını meydana koymuştur.

Paratoneri olan yapılara yıldırım düştüğü zaman, ucunda plâtin parçası bulunan bu araç, korkunç zararlar yapabilecek yıldırımı derhal kaparak, diğer ucundaki tel vasıtasile toprağa iletir ve böylece tehlikelerin önüne geçer.

İnsanlara yıldırım isabet etmesi oldukça ender rastlanan bir hâdisedir. Fakat buna rağmen, yine de temkinli bulunmak, bazı tedbirler almak yerinde bir hareket olur. Şayet bir bina içinde bulunuyorsanız, yağmurlu havalarda toprağa bağlı şeylerden; meselâ radyodan, telefondan, kaloriferden daima uzak bulunmağa çalışınız. Yok eğer sokaktaysanız, ağaçlardan hemen uzaklaşın. Yıldırım daha ziyade yüksek yerlere düştüğünden, böyle dışarda olduğunuz fırtınalı günlerde, daima etrafınızda sizden yüksek ve çekici cisimlerin bulunmasına bilhassa dikkat edin.

Midilli Adasının Alınması

Midilli adası, Fatih Sultan Mehmet zamanında ve 1462 yılında Türk hâkimiyeti altına girmiştir.

EGE Denizinde, Edremit körfezinin içinde bulunan ve 3.500 kilometrekare yüzölçümünde bulunan Midilli Adası Fatih zamanında Gattilusio adında Cinevizli bir ailenin elindeydi. Türk düşmanı olan Midilli Dukası «Nikolas», büyük kardeşi Dominico'yu zindana attırıp adaya hâkim olmuştu.

O tarihte Osmanlı hükûmetine haraç verdiği halde, Türklere karşı Italyanlarla gizli anlaşmalar yapmış ve adayı Lâtin Korsanlarının barınağı haline getirmişti.

Nikolas Italyalı korsanların Türk kıyılarına akınlarına yardım edivor. Türk ticaret gemilerini soyuyordu.

Fatih'in vezirlerinden Mahmut Paşa, kuvvetli bir donanma ile Midilli'ye gitti. Fatih Sultan Mehmet de, karadan, Bursa üzerinden yeniçeri ve Anadolu askerleriyle adanın karşısına geldi ve Midilli'ye asker çıkartılmasına nezaret etti.

Adanın kalesi yirmi yedi gün kadar sürdü. Nikolas teslim teklifini reddetmişti. Büyük duvarlar yıkıldı, asker hücuma kalkacağı sırada Nikolas teslim oldu.

Kale, karşı durduğu, teslim teklifini kabul etmediği için, erkekler esir edildi, savaşa katılmış olan korsanların hepsi öldürüldü. 1462 tarihine rastlayan bu savaşla Midilli adası Türk hakimiyeti altına girdi.

Çalış

Sevindir çalış da güldür atanı,
Çalışan yükseltir ancak vatanı.
Geçmiştir dünyada durmak zamanı,
Çalış gece gündüz, çalış durmadan.

Tembelin kimseye olmaz faydası,
Ne annesi sever, ne de babası,
Tembellik dünyada bir baş belâsı,
Boş durmak yaraşmaz, çalış her zaman.

Çalışan millete, yurda ışıktır,
Çalışan insana vatan âşıktır,
Çalışan dünyada eser bırakır,
Çalışmakla ancak yükselir vatan.

Çalışmak, ne zevkli, güzel bir savaş,
Tembellik korkunçtur, ondan uzaklaş,
Çalışan yükselir, olur yurda baş,
Elbette güldürür yurdu çalışan!...

Vehbi Cem AŞKUN

ÇOCUK HAFTASI

İÇ MECMUA

MERİHLİLER BU SEFER DE DÜNYA-YI İÇTEN VURMAK ÜZERE CASUS GÖNDERMİŞ-LERDİ...

OZ-KAR ADLI BİR MERİHLİNİN DÜNYALI KILIĞINDA DOLAŞ-TIĞI ANLAŞILMIŞTI...

BİRİNİ YAKALA-DILAR BRAND, KOŞ!

29

Kedi-Adamlar

NE O? BİRİNDEN ŞÜPHEN Mİ VAR YILDIRIM?

OZ-KAR'I YAKALA-MIŞLARSA..

AMA BURASI ARAMIZA SIZA-CAK OLANLARI YAKALIYAN MERKEZ..

GEL BE-NİMLE.. ŞİMDİ AN-LARSIN!

AA...POLİSLER GİZLİ KORUNMA ŞEFİNİ YAKALAMIŞLAR...

DUR BAKA-LIM NE OLUYOR?

YÜZBAŞIM, İŞTE ARADI-ĞINIZ ADAM... MASKEYİ ÇIKARINCA OZ-KAR OLDUĞU ANLAŞILDI...

YANILMA-MIŞIM!

MIRILTIYA BENZER KONUŞMASINDAN ANLAMIŞTIM BUNU!

NEE! DEMEK BEN..

...BİLMEDEN GİZLİ KORUNMA TEŞKİLÂTINA HİZMET EDİYORUM DİYE AYLARDIR MERİHLİLER HESABINA ÇALIŞMIŞIM.

MEOWR·RRRR F·SSSS-SSS-T·T·T

DUR BRAND! ONU ADALET CEZALANDIRACAK!

..VE YÜZLERCE İNSANIN İNTİKAMI ALINACAK ONDAN!

AMA SEN NASIL OLDU DA BU ADAMIN SÖZÜYLE HAREKET ETTİN? ÜŞLERİMİZİ YAKIP YIKTIN, DÜNYAYA ZARARLAR VERDİN?

BUNLARI SEN EMREDİYORSUN ZANNEDİYORDUM.

MAHKEME BÖYLE LAF DİNLEMEZ. MERİHLİLERİN ADAMI OLMADIĞINI İSPAT ETMELİSİN!

BU DELİL İSPATA KÂFİ Mİ?

A..A..O NE?!

RICK JACOBS

TO BE CONT'D

BRAND MASKESİNİ ÇIKARINCA...

BU HALLE BEN NASIL MERİHLİ-LERİN ADAMI OLABİLİRİM?

HAKSIZ MIYIM?

HAKLISIN BRAND!

YÜZÜM VE VÜCU-DÜM YANIKLAR İÇİNDE...

OKLU HALKA. BU MERİHTE-Kİ EŞİRLERE DAĞILANAN İŞARET!

GEÇEN YIL MERİHLİ KEDİ ADAMLARIN HÜCUMUN-DA BEN DE ONLARA KAR-ŞI SAVAŞMIŞTIM...

O GÜNLERİ HÂLÂ HA-TIRLA-RIM.

EVET. BEN DE VARDIM O SAVAŞ-TA...

ARKADAŞLARIN ÇOĞU ÖLMÜŞ BİZ SENİNLE DÜŞ-MANI UZAKLARA KADAR KOVA-LAMIŞTIK...

"BENİM DE UÇAĞIM DÜŞMÜŞ VE ATLIYA-BİLMİŞTİM..."

"YERE SALİMEN İNDİM. FAKAT MERİHLİLER BENİ GÖRÜP ARKAMDAN YERE İNDİLER. YENİLMELERİNİN İNTİKAMINI BENDEN ALMAK İSTİYORLARDI..."

"ÜZERİME VAHŞİ KEDİLER GİBİ SALDIRMAYA BAŞLAMIŞLARDI...

MEOWR

"ÖNCE BACAKLARIMI KÖTÜ-RÜM ETTİLER SONRA DA ET-RAFIMA HALKA OLUP OTURDULAR..."

KORKUNÇ BİR ŞEY BU!..

BENİM YERİMDE KİM OLSA ÇILDIRIRDI...

Erik Yağcı

308

BU VAZİYETTE SAATLERCE OTU-RUP BEKLE-DİLER.

NEYİ BEK-LİYOR-LARDI ACABA?

GECEYİ TABİİ.. GECELEYİN DAHA İYİ DÜŞÜNÜR-LERMİŞ KEDİ ADAMLAR..

ANLIYORUM KARANLIK ONLARI DAHA DA CANAVAR-LAŞTIRI-YOR.

O KORKUNÇ SAATLERE NASIL DAYANDIM HÂLÂ ŞAŞIYORUM.

O BEKLE... MENİN DEHŞETİNİ BEN DE HİSSETTİM BİR KAÇ DEFA...

"NİHAYET GÜNEŞ YAVAŞ YAVAŞ BATMIYA BAŞLAYINCA KEDİ ADAMLAR HAREKETE GEÇTİLER."

MIRRRNAVVVV! AKLIMA BİR ŞEYLER GELDİ...

MİYAVV.. DEMEK BU HAİN DÜNYALIYI NE YAPACAĞIMIZI BULDUNUZ.

BU HAİNE ÖYLE İŞKENCELER YAPALIM Kİ BİZE KARŞI KOYAN DÜNYALILAR İBRET ALSIN!

BRAVO YÜZBAŞI SNARLO!

ŞİMDİ MUKADDES ARMAYI GETİRİN!

MERİH İÇİN ÜÇ DEFA.. MIR MIR MIRR!

"MUKADDES ARMALARI ATEŞTE KIZARIRKEN ONLAR ETRAFIMDA DÖNÜP HARP ŞARKILARI SÖYLEMEYE BAŞLADILAR..."

SONRA BENİ BELİME KADAR SOYDULAR.

KORKUNÇ BİR ŞEY BU.. BİZ SENİ ÖLMÜŞ BİLİRKEN DE-MEK SEN....

NASIL SAĞ KALDIĞIMA HÂ-LÂ ŞAŞIYORUM.

HAKLI-SIN.!

TEK ÜMİDİM, BİRİ-NİN MERHAMETE GELMESİYDİ...

MERİHLİ KEDİ ADAM-LARDA MER-HAMET O-LUR MU?

DOĞRU AMA İNSAN O ANDA YILANDAN BİLE MEDET UMU-YOR.

DEVAM ET SONRA NE OLDU?

DEMİR KIZMIŞTIR ARTIK. GETİRİN ONU BANA!

BAŞÜS-TÜNE!

APTAL DÜNYALI! BİZİM-LE UĞRAŞMANIN NE DEMEK OLDUĞUNU ANLARSIN ŞİMDİ SEN!..

KIPIRDIYAMIYOR-DUM.. KORKU İLE AKIBETİMİ BEKLEDİM.

YÜZBAŞI EMİR-LER VERMEĞE BAŞLADI...

HERKES BİRER DEFA BU KIZGIN DEMİRİ DÜNYALININ ETİNE YAPIŞTIRACAK! HAYDİ BAŞLAYIN!

TEĞMEN MIRTON... ÇAVUŞ TEKİRMAN.. ÇAVUŞ SARMAN... ONBAŞI MİNNOŞ... .....

SONUNDA REİSLERİ OLAN YÜZBAŞI DA KIZGIN DEMİRİ İKİ KAŞIMIN ARASINA YAPIŞTIRDI...

SONRASINI BİR MÜDDET HATIR-LIYAMIYORUM.

BU KADARLA KURTULDUĞUNA ŞÜKÜRLER...

MAALESEF DAHA BİT-MEMİŞTİ...

YAGER

NEE! DAHA BAŞKA ŞEYLER DE Mİ YAPTILAR SANA BRAND?!

DAHA NELER NELER..

NE KADAR KUVVETLİ İMİŞİM Kİ BU İŞKENCEYE SONUNA KADAR DAYANDIM...

VÜCUDÜMÜ KIZGIN DEMİRLE DEFALARCA DAĞLADIK- TAN SONRA...

"...BAŞIMA SOĞUK SU DÖKEREK BENİ AYILTTILAR..."

BU HAİNİ UÇAĞIN ALTINA BAĞLAYIN DA BİRAZ SALLANSIN!

EMREDERSİNİZ!

ONU AÇIK HAVALARDA DOLAŞTIRIP EĞLENDİRELİM BİRAZ... ŞİMDİYE KADAR CANI SIKILMIŞ OLMALI!..

GELECEK SAYIDA KEDİ GÖZLERİ..

MUSİKİ BİLGİLERİ

Piyanoya hangi yaşta başlamalı?

Piyano en çok sevilen çalgılardan biridir. Batı müziği kültürü yapacak kimseler için muhakkak öğrenilmesi icabeder. Yalnız, kendisini tedariki kadar, öğrenilmesi de pahalı bir âlettir. İyi bir piyanist olmak için ciddi şekilde uzun yıllar çalışmak ister. Bunun için de piyanoya başlama yaşı umumiyetle erkendir. Bu yaş, bazı istidatlı çocuklar için ilk okul yaşından evvel de olabilir. Fakat asıl piyanoya başlama zamana ilk okulun ikinci, üçüncü sınıf yaşlarıdır. Küçüklerin zorlukla yaptıkları tempolu şekildeki sayı sayması, notaları ezberlemesi, bu yaşlarda kolaylıkla kabil olmaktadır.

Dünyadaki ve memleketimizdeki bütün büyük piyanistlerin hemen hepsi piyanoya belirttiğim yaşlarda başlamışlardır.

Konserto

Batı müziği çeşitleri arasında en önemli yeri olanlardan biri de konsertolardır. Konserto, bir çalgı için yazılmış büyük müzik parçalarıdır. Meselâ keman veya piyano için yazılmış ise o çalgının üzerinde yapılabilmesi mümkün bütün zorluklar konsertolarda bulunur. Bunun için konserto, hemen çalınabilen parçalardan değildir. Ancak sanatkârlar tarafından çalınabilir. O da, uzun çalışmalardan sonra olur. Herhangi bir çalgı için yazılan konsertolara orkestra veya sadece piyano eşitlik eder. Bütün büyük besteciler çeşitli çalgılar için konsertolar yazmışlardır.

Büyük çalıcıların konser programlarının esasını konsertolar teşkil eder.

Nuri Sami KORAL

DOKTORUNUZ DİYOR Kİ

Bulaşıcı hastalıklardan korunma!

Sağlığımızın en iyi korunması: bir hastalığa yakalandıktan sonra onun tedavisine uğramaktan çok sağlam bulunmağa çalışmaktadır. Diğer bir deyimle: Sağlığımız için korunmak esastır, tedavi ikinci derecede kalır. Bulaşıcı hastalıklar en çok çocukluk çağında görüldüğü için, siz'erin bu hastalıklardan daha çok korunmanız gerekir.

Niçin çocuklar bulaşıcı hastalıklara daha kolay yakalanırlar?

Çocuklar, büyüklere nispetle daha çok bulaşıcı hastalıklara yakalanırlar. Çünkü: Evvelâ çocukların dayanıklılığı azdır. Sonra çocukların kanlarında büyüklere nispetle daha çok şeker vardır ve çocuk kanı mikrop yaşamasına daha uygun bir vasıtadır. Daha sonra çocuklar daha fazla toplum yaşarlar. Toplum yaşama zamanı iyyen iyi tatbik edilemez.

Hastalık nasıl bulaşır?

Ya doğrudan doğruya hasta ile temas etmek suretiyle, veya hastanın bulaştığı herhangi bir şeye (hastanın temas ettiği eşya, hastaya ve hasta pisliğine temas eden parazitlerle, sineklerle) temas etmekle olur.

Toplu bulunulan yerlerde hastalıklardan nasıl korunulur?

Doğrudan doğruya bulaşmanın önüne geçmek için hastalar ve şüpheli hastalarla temas edenleri ayırmak iyi bir çaredir. Vasıta ile sirayetin önüne geçmek için de ayırmak, tedavi ve dezenfeksiyon vasıtalarına başvurulur.

Bazı hastalıklar için de ilâçlar kullanılır, ağız ve burun temiz tutulur, aşı yapılır.

Dr. TURAN HATİBOĞLU

TARİH YAPRAKLARI

ALFRED NOBEL'IN ÖLÜMÜ

1833 te Stockholm'de doğan İsviçreli Alfred Nobel, dinamiti keşfeden kimyacıdır. 10 Aralık 1896 da vefat ettiği zaman, 1901 yılından itibaren yeryüzünde, ilim ve insanların hayrına yarıyacak beş esere verilmek üzere «Nobel Mükâfatı» adı verilen ödenekler için bizim paramızla 40 milyon lira değerinde bir servet bırakmıştı. O tarihten beri bu yolda başarılı eser verenlere her yıl büyük para mükâfatları dağıtılmaktadır.

TASARRUF VE YERLİ MALLAR HAFTASI

Halkı tasarrufa ve yerli malı kullandırmağa alıştırmak ve bu suretle yerli sanatımızı, millî servetimizi korumak ve ilerletmek için 13 aralıkta başlamak üzere bir «Tasarruf ve Yerli Mallar Haftası» kurulmuştur. 1930 yılından beri kutlanan bu hafta, yurdumuz için büyük ekonomik faydalar sağlamaktadır.

İBRAHİM MÜTEFERRİKA MATBAASI

16 Aralık 1727 de Türkiye'de ve İstanbul'da ilk defa Yirmisekiz Çelebi Mehmet Efendi'nin oğlu Sait Efendi ile İbrahim Müteferrika bir matbaa açtılar. O zamana kadar Türkiye'de bütün kitaplar elle yazılırdı.

maymunlar ADASI

TEFRİKA : — 9 —

YAZAN: KEMALETTİN TUĞCU

MUZAFFER Bey:

— Kıyıda bir fener var! dedi.

— Fener mi?

— Evet, bakınız, hareketsiz duruyor.

— Sinyal veriniz bakalım!

Tahir Kaptan Temel'e işaret etti. Geminin canavar düdüğü gecenin sükûnetini yırttı. Bu ses gece yarısı herkese daha fazla tesir etti.

Beklemeğe başladılar. Güvertede en küçük bir gürültü olmuyor, hepsi gözlerini fenere dikmiş, onun kımıldamasını, işaret vermesini bekliyorlardı.

On dakika böyle geçti. Adnan:

— Birisi yüzerek geliyor, dedi.

Adnan: «Birisi yüzerek geliyor!» dedi.

Evet, gecenin sükûneti arasında durgun denize atılan kulaçların sesi gittikçe yaklaşıyordu.

Yukarı alınmış olan iskele indirildi ve oraya bir ampul sarkıtıldı. Denizden çıkacak adamı görmek için herkes büyük bir sabırsızlıkla bekliyor ve yürekleri heyecandan duracak gibi oluyordu.

Küpeşteden denize doğru eğilenler nihayet suları köpürten kulaçların üstünde bir karaltı gördüler. Süratle yüzen mahlûk nihayet ışığın bulunduğu yere vardı. Sudan ıslak ve tüylü uzun bir kol, sonra bir diğeri çıktı. Kıllı ve gayet iri bir el merdivene yapıştı. Islak, tüylü bir şempanze gövdesi bir an kadar alt basamaklarda durduktan sonra gayet süratli merdivenleri çıktı.

Tahir Kaptan:

— Dikkat çocuklar, dedi. Belki daha gelen vardır Bu tüylü korsanların eline düşmemeliyiz.

Fakat iki ayak üzerine kalkmış olan iri gövdeli, ıslak şempanze ufak, yuvarlak gözlerle herkese ayrı ayrı baktıktan sonra en iri gövdelisi olan Tahir Kaptana doğru ilerledi. Ağzından bükülü bir kâğıt çıkartarak uzattı.

Tahir Kaptan ürpererek ıslak kâğıdı aldı ve açıp baktıktan sonra Oğuz Beye uzattı:

— İngilizcem pek kuvvetli değildir beyefendi, dedi. Lütfen siz okuyunuz bu mektubu.

Herkes donup kalmıştı. Maymun ayakta duruyor ve her tarafından akan sular ayaklarının altında gölleniyordu.

Oğuz Bey çok bozuk ve acemice yazılmış olan mektubu okudu ve tercüme etti:

«Kim olursanız olunuz. Allah rızası için ateş düşürecek bir ilâcınız varsa yollayınız.»

Oğuz Bey maymuna dönerek:

— Bir dakika daha bekle dostum, dedi.

Geminin sağlık memuruna sordu:

— Sulfamitlerden ne var?

Sağlık memuru İhsan:

— Hepsi var, dedi

— En tesirlisinden bir tüp getiriniz. Denizde ıslanmıyacak bir kutu da bulunuz. Rica ederim biraz çabuk!

Ve o gelinceye kadar bir kâğıda yazdı:

«Gemide her türlü ilâç vardır. Sağlık memurumuz emrinize hazırdır. Hastanıza şifalar dileriz.»

Sağlık memurunun getirdiği ilâç ve mektup yuvarlak bakalit bir tüpe konuldu. Dikkatle kapağı vidalandıktan sonra bir ipe bağlandı. Oğuz Bey şempanzeye yaklaştı. Hiç kımıldamadan duran maymunun boy-

nuna ipin halkasını geçirdi, eliyle adayı işaret etti

Maymun bir kere daha onlara baktı ve ayni çeviklikle merdivenlere atıldı. Süratle indi, yumuşak denize vücudünü bıraktı. Şiddetli kulaç sesleri gittikçe uzaklaştı ve arası on dakika geçmeden sahilde duran fenerin hareket ettiği ve ormana doğru gidip kayboldu görüldü.

.....

Ada yine eski sessizliğine ve hareketsizliğine bürünmüştü. Mehtap denizi aydınlatıyordu. Limandan içeriye girmiş birkaç iri balığın oynaşırken sudan dışarı fırladığı görülüyordu.

Gemi halkı bir müddet konuşmadan beklediler. Sonra, Oğuz Bey:

— Mektubun yazıldığı kâğıt, kenarı yanık bir hâtıra defterinden koparılmış, dedi. Ay ve gün işaretleri Japonca. Mektubu yazan herhalde bir İngiliz değil. Ingilizce ifadesi ve yazısı pek bozuk. Belki bir Japondur, Harp sırasında buralarda kalmış bir Japon.

Oğuz Bey hareketsiz duran Adnan'a üzüntü ile baktıktan sonra:

— Bu nihayet bir tahminden ibaret, dedi. Şurası muhakkak ki, adada iki insan var, birisi de ağır bir hastalığa yakalanmış. Bu adamın bizim gelişimizden mutlaka haberi var.

Tahir Kaptan:

— Fakat bize gönderdiği bu mahlûk, bu postacı pek korkunç birşey, dedi.

Oğuz Bey:

— Evet, dedi. Belki de bize öyle geliyor. Bu şempanze kendisine verilen bir mektubu tarif edildiği yere götürecek ve orada bekliyerek cevap alacak kadar zeki. Ayni zamanda yarım mil denizden geçiyor ve ayni yoldan geri dönüyor.

Tahir Kaptan:

— Belki uzun müddet insanlarla birlikte yaşamıştır, dedi. Şempanzelerin insanlara en yakın ve terbiyeleri çok kolay maymunlardan olduğunu işitmiştim. Peki şimdi ne yapacağız?

— Adadaki hastası için bizden yardım istiyeceğini sanırım. Herhalde yarın gayet erken olarak adaya çıkmamız gerekiyor.

Hasta olan kimdi? Adada iki Japon mu vardı? Derinceli Aziz bu iki insandan birisi mi idi? Geminin sesini duyan, karaya çıkıldığını bile bu adam niçin kendisini gösterdiyordu? Eğer Aziz adada ise Türk bayrağını gördüğü halde niçin ortaya çıkmıyor, mektubunda niçin «Kim olursanız olunuz» diyordu?

Bu sorular gemi müretteabatını gecenin sonuna kadar uykusuz bıraktı.

(Devamı gelecek sayıda)

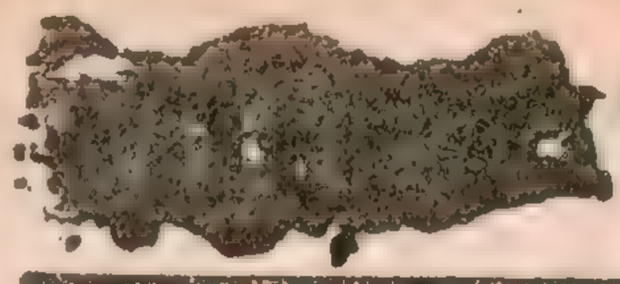

HER HAFTA

BİR İLİMİZ

DİYARBAKIR

Diyarbakır'dan bir görünüş

Anadolu'nun güney doğusunda Irak'tan Karadeniz'e, Doğu Anadolu'dan Akdeniz'e uzanan yolların kavşak yerinde çok eski bir şehirdir. Diyarbakır'a gidecek olursanız karşınıza etrafı kara taşlarla örülmüş kale duvarlarile çevrili bir şehir çıkar. Bu kale duvarlarının Mardin Kapısı, Urfa Kapısı, Dağ Kapısı gibi isimlerle anılan meşhur giriş-çıkış yerleri vardır.

Şehri girdiğiniz zaman düz damlı evlerle karşılaşırsınız. Havası çok sıcaktır. Hele yazın gittinizse ortalama sıcaklık 31 dereceden aşağı değildir. Yağmur kışın ve ilkbaharda yağar; yazla, sonbahar çok kurak geçer.

Bu şehrin çok eski zamanlarda kurulmuş olduğu biliniyor. Fakat tam bir tarihi yazılmış değildir. Pek eskiden İranlıların hücumuna uğramış, onların idaresinde kalmış. Bir zaman Romalıların eline geçmiş. Hâlâ duran o kalın kale duvarları da o çağlarda tamamlanmış. İslâm orduları, Bizans askerleri, Selçuk kahramanları, sırasile Diyarbakır'a girmişler. Ondan sonra birçok Türk beylikleri, Timur, Safevîler ve nihayet Yavuz Sultan Selim şehre sahip olmuş. Şehirdeki tarihsel yapıların hepsi Türkler tarafından yapılmıştır.

Dicle nehri üzerinde Diyarbakır'dan başlıyarak keleklerle taşıt yapılır. Diyarbakır bu bölgenin başlıca ticaret borsasıdır. Dicle kıyılarındaki bahçelerde her türlü sebze ve yemişler yetişir. Hele güvercin gübresile gübrelenen bahçelerde yetişen pek büyük karpuzları meşhurdur.

Şimdi kale duvarlarının dışında yapılan yeni binalarla şehir gittikçe büyümektedir. Meşhur zehirli akrepleri de azalmıştır. 1955 sayımına göre nüfusu 345.247, yüzölçümü 14579 kilometrekaredir.

Diyarbakır ayni adı taşıyan ilin merkez ilçesidir. Bu ile bağlı diğer ilçeler şunlardır: Bismil, Çermik, Çınar, Çüngüş, Dicle, Ergâni, Hani, Hazro, Gulp, Lice, Silvan.

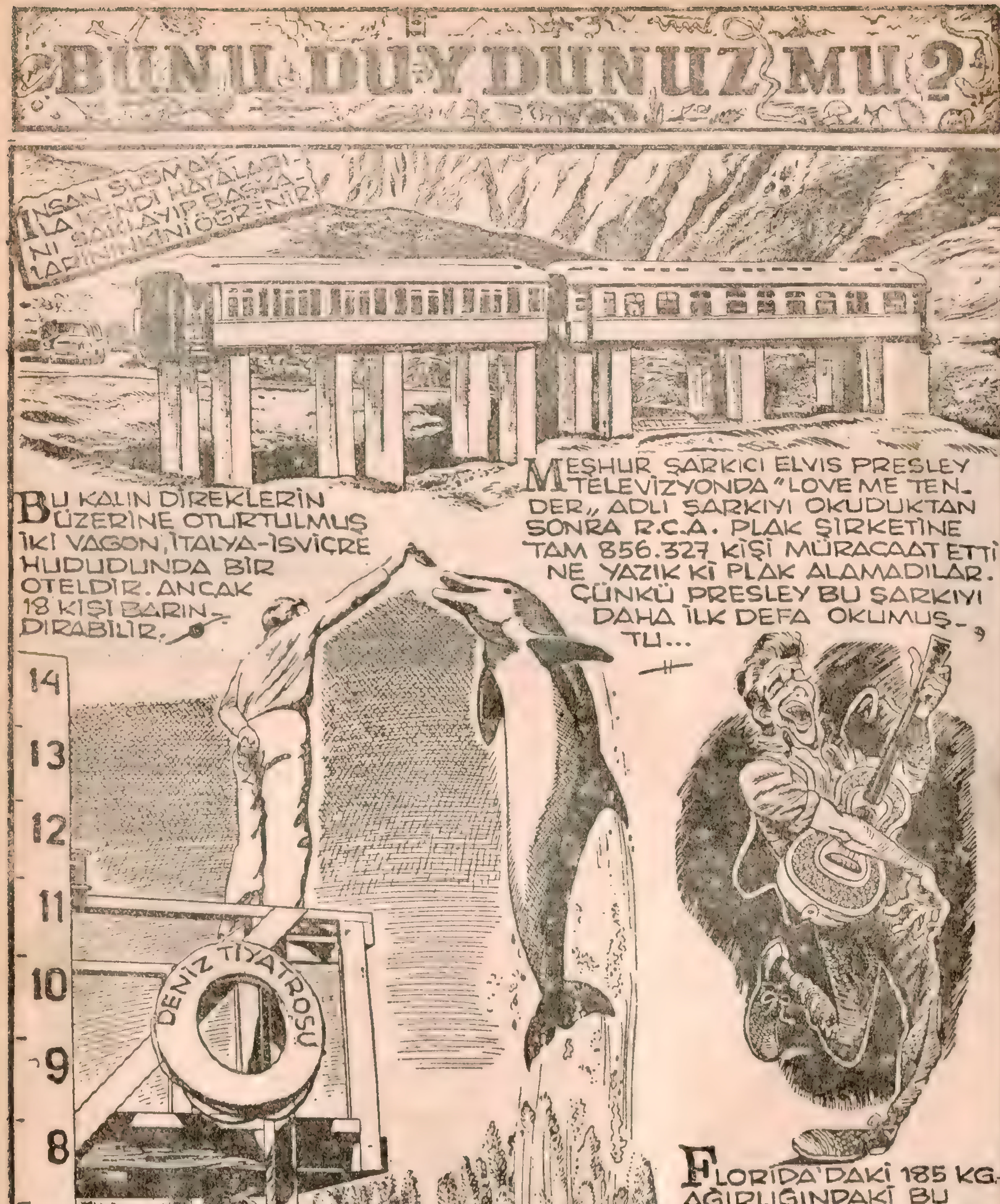
BUNU DUYDUNUZ MU?
İNSAN SLOMAK-LA KENDİ HATALARI-NI SAKLAYIP BAŞKA-LARININKİNİ ÖĞRENİR.
BU KALIN DİREKLERİN ÜZERİNE OTURTULMUŞ İKİ VAGON, İTALYA-İSVİÇRE HUDUDUNDA BİR OTELDİR. ANCAK 18 KİŞİ BARINDIRABİLİR.
MEŞHUR ŞARKICI ELVIS PRESLEY TELEVİZYONDA "LOVE ME TENDER" ADLI ŞARKIYI OKUDUKTAN SONRA R.C.A. PLAK ŞİRKETİNE TAM 856.327 KİŞİ MÜRACAAT ETTİ NE YAZIK Kİ PLAK ALAMADILAR. ÇÜNKÜ PRESLEY BU ŞARKIYI DAHA İLK DEFA OKUMUŞTU...
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
DENİZ TİYATROSU
FLORİDA'DAKİ 185 KG. AĞIRLIĞINDAKİ BU YUNUS BALIĞI, SAHİBİNİN ELİNDEKİ BALIĞI KAPMAK İÇİN ÖNCE HAVUZUN DİBİNE DALMAKTA SONRA SAAT.TE 40 KM.LİK BİR HIZLA 7,5 M.YE SIÇRAYABİLMEKTEDİR...

Dünyanın 4 Köşesinden

GÜLMEĞE SEBEP OLAN NEDİR?

Bu sual uzun yıllardır münakaşa konusu olmakla beraber, cevabı hâlâ meçhuldür. En akla yakın izahı, gülmenin, esnemek ve iç çekmek gibi bir nevi adalî gerginlikten kurtulma çaresi olduğudur. Bununla beraber mahiyetini ve bazı şeyler bize gülüç geldikleri halde, diğerlerinin niçin gelmediğini bilmemekte devam ediyoruz. Bu hususta birçok teoriler ileri sürülmüşse de ilim adamları bir türlü bir anlaşmaya varamamışlardır.

BALIKLAR DA BOĞULURLAR MI?

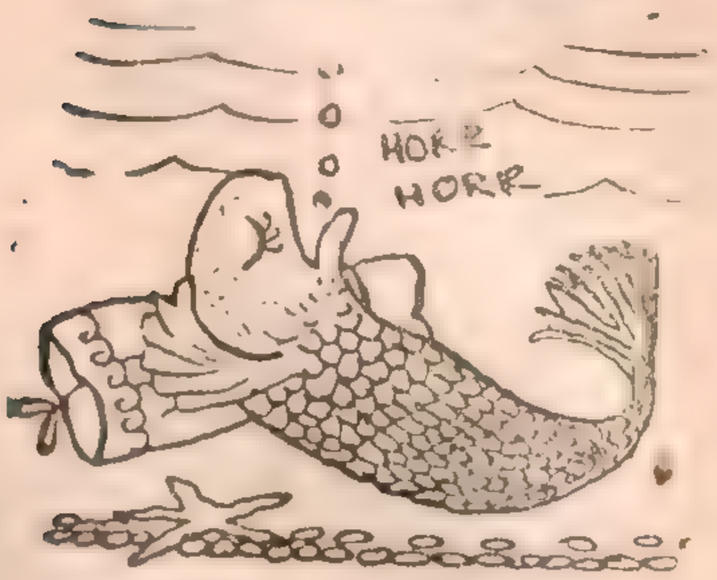

Akvaryumlarda beslenen balıklara altın balık dendiğini tabii biliyorsunuz. Bu minik hayvanları seyrederken insanın aklına elinde olmıyarak şöyle bir sual gelebilir:

— Acaba balıklar da insanlar ve diğer hayvanlar gibi suda boğulurlar mı?

Bilindiği gibi bizler, akciğerlerimizin havadan aldıkları oksijeni almaları ve içimizdeki pis havayı dışarı vermeleri sayesinde yaşarız. Havada olduğu gibi suda da oksijen gazı vardır. Balıklar solungaçları vasıtasile sudaki bu oksijen gazını kolaylıkla içine alarak solunumunu yapar ve yaşamasını temin eder.

Eğer balıklar çok uzun zaman ayni sabit suda bırakılacak olurlarsa tabii bütün oksijeni bitirirler. Bu takdirde solunumunu yapamıyan balık, derhal havasızlıktan boğulup gider.

Fakat akvaryumlarla meşgul olanlar bu işin önüne geçmek için ilimden istifade etmişler, bu camdan yuvalara havanın tazeliğini muhafaza etmesi için, «su otları» dediğimiz muhtelif bitkileri eklemişlerdir.

Okuldaki derslerimizde de gördüğümüz gibi bitkiler havadan veya sudan; insanlar, balıklar ve kuşlar için zararlı olanlan bütün gazleri alıp yerine oksijen çıkardıklarından, akvaryumun havası kendi kendine temizlenmiş olur.

İşte minik süs balıklarının boğulma ve yaşama hikâyesi de bundan ibarettir.

1

Parker Quink

Parker Quink kaleminizin ömrünü uzatır ve daha iyi yazmasını sağlar. Zira Parker Quink, kaleminizi yazarken temizleyen ve koruyan SOLV - X maddesini hâvi yegâne mürekkeptir.

Dolma kalemleri tıkamaz ve devamlı yazıyı temin eder. Sabit yazı için mavi-siyah, lekeden kaçınıyorsanız yıkanır mavi Quink mürekkebi kullanınız.

her nevi kalem için en iyi mürekkeptir

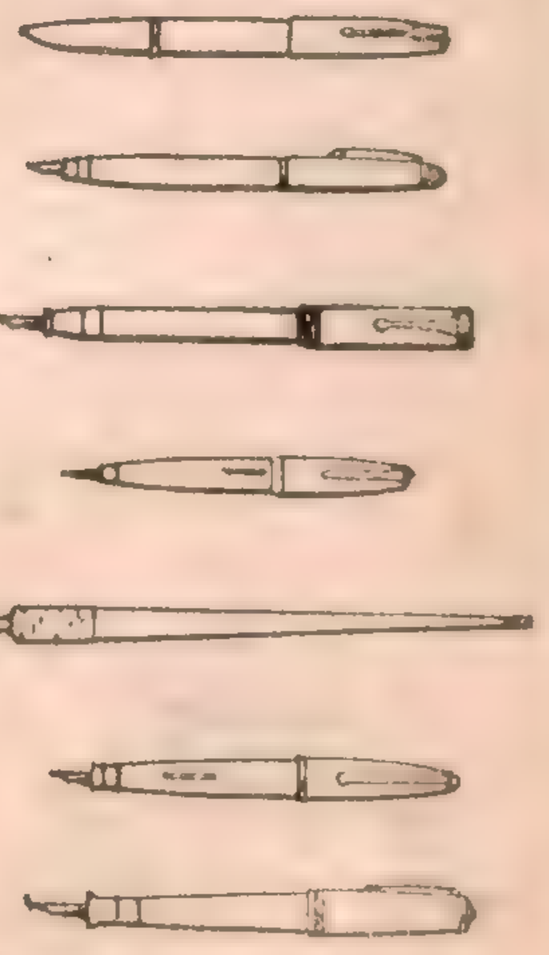

SOLV-X ihtiva eden yegâne mürekkep

EĞLENCE BULMACA

Buradaki kareyi 4 çizgi ile 5 eşit küçük kareye bölebilir misiniz?

(Halli karşı sayfada)

Buradaki boş karelere 2-13 arasındaki rakamlardan yerleştirin, fakat her yatay sıradakilerin toplamı 30 olsun.

(Halli karşı sayfada)

ZARARLI

Öğretmen:

— İnsanlara en faydalı ağaçlar hangileridir?

Çocuk:

— Faydalısını bilmem ama zararlılarını gösterebilirim.

Öğretmen — Nerede imiş bakalım şu ağaçlar?

Çocuk — Bizim bahçedeki erik ağacı ile dut ağacı, ikisinden de düştüm! veremeyip, sıfır aldığım.

AVCILAR

Avcılar palavracı olurlar derler. Birgün bir balık avcısı anlatıyordu:

— Bir gün Atlas Okyanusunda balık avlamağa çıkmıştık. Gemimiz bir transatlantik kadar büyüktü. Yüzlerce kişi balıkçı vardı...

— Ne balığı avlamağa çıkmıştınız?

— Şey canım... Şey balığı... Hani...

— Balına mı?

— Hayır! Balinayı yem olarak kullanıyorduk!

ÇOCUK HAFTASI

EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

SAYI: 29 CİLT: 2

10 ARALIK 1958

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden:

CELAL DEMİRAY

Hazırlayan:

OĞUZ ÖZDEŞ

Yayınlayan:

TÜRKİYE YAYINEVİ

Ankara Caddesi No. 36

İstanbul

Telefon: 22 37 14

Basıldığı yer:

TÜRKİYE BASIMEVİ

Kapak baskısı: APA Ofset

Klişe Türkiye Klişe Atölyesi

Sayısı: 75 kuruş. Yıllık abonesi (52 sayı) 39, altı aylığı 19,5 lira. Dış ülkelerdeki abonelerden 5 lira fazla ücret alınır.

İlânın santimi sekiz liradır.

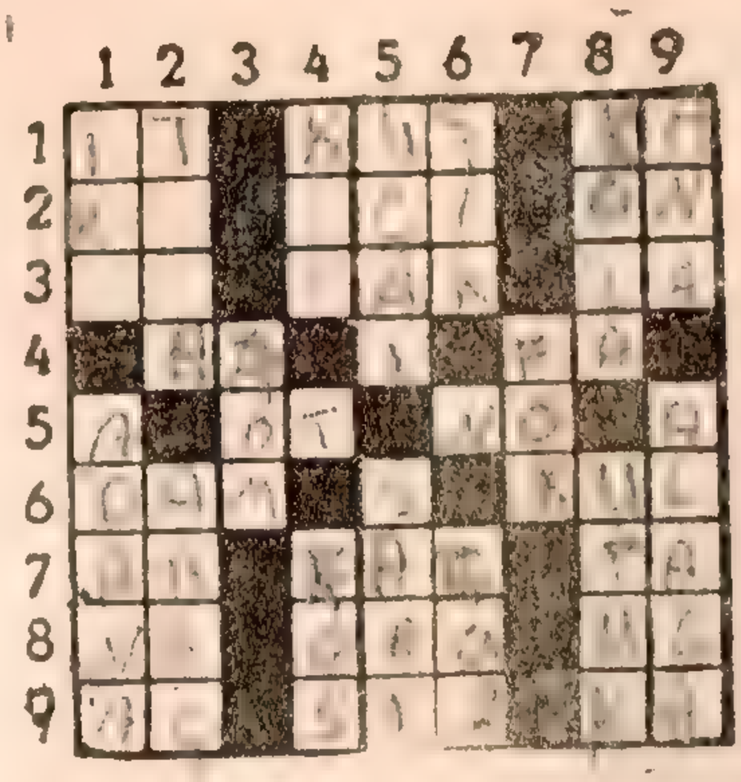

SOLDAN SAĞA:

1 — Köpek, uçan hayvan, tersi beyaz. 2 — Nota, köşe, bir sayı. 3 — Yama, temiz, tersi kırmızı. 4 — Yemek, nota. 5 — Hayvan yemi, tersi sayı. 6 — Çatıyı örten, köle. 7 — Sanat, kaçmaktan emir. 8 — Tersi en kısa zaman, tersi mesafe, nihayet. 9 — Tok değil, derin değil, başına Z gelirse bir hayvan.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Beraber, bir il merkezimizin adı. 2 — Yelkenli gemi, âlet. 3 — Uğursuz. 4 — İçine birşey konulan, adele. 5 — Tayyare, bir renk. 6 — Zarif zaman. 7 — Hem karada, hem denizde yaşayan bir hayvan. 8 — Yapıştırıcı bir madde, gökle yerin birleşmiş gibi göründüğü yer. 9 — Çocuklu kadın, koş karanlık.

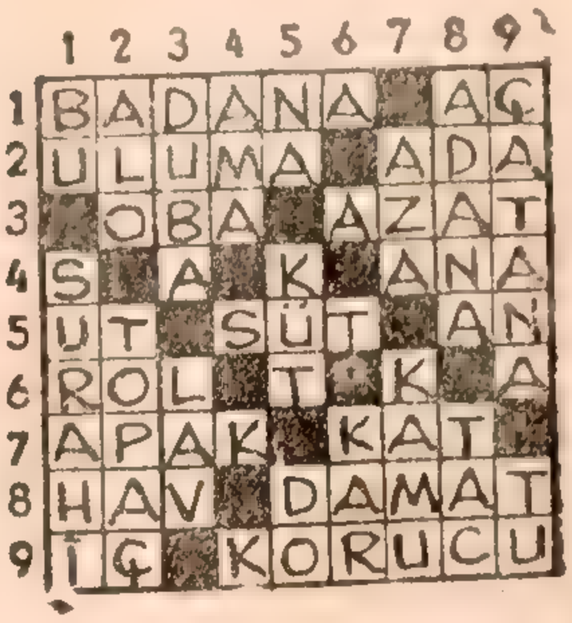

Geçen Haftaki Bulmacanın Halli

Beraber GÜLELİM

DAHA MI İYİ OLURDU?

Semih'in annesi Acar'lara misafirliğe gitmişti. Konuştular, konuştular, bir ara çocukların yaramazlıklarından, gürültülerinden lââf açıldı.

Semih'in annesi:

— Aman sorma kardeşim, bizim mahallenin çocukları o kadar gürültücüdür ki, sokakta bir oyuna başlasalar, oturduğumuz odada iki kişi konuşmaz, kimse bu gürültünün içinde karşısındakinin sesini duyamaz! dedi.

Çocukların gürültüsünden bıkan Acar'ın annesi:

— Biz de sizin mahalleye taşınalım öyleyse! Bizim çocuklar evin içinden mahallenin çocuklarının gürültülerini bastırmıyacaklarını anlarla da yaramazlık edip gürültü yapmazlar. Ben de o zaman başımı dinlerim.

— Ahmet dişlerini... Tamam tamam, yıkamışsın!

ZENGİNLİK

Vapurda iki arkadaş karşı kanapede oturan bir yolcudan bahsediyorlardı:

— Şu karşımızda oturan adamın ağzı çok zengin!

— Yaa! Çok tatlı dilli, konuşkan öyleyse!

— Hayır canım, bütün dişleri altın!

EZOP'TAN HİKÂYELER

Çeviren: Özay Süsoy

TİLKİ VE MAYMUN

Aslan hastalanmıştı. Ormandaki hayvanlar toplanıp kendilerine yeni bir kanal seçmeğe karar verdiler. Maymun o kadar çok şeytanlıklar yaptı, etrafındakileri kendisine o kadar hayran etti ki, çoğunluk tarafından kıral seçildi. Başına kırallık tacı oturtuldu.

Tilki kırallığın maymuna verilmesinden hiç memnun olmadı. Ormanda dolaşırken bir kapana nefis bir et parçasının iliştirilmiş olduğunu gördü, hemen maymunun yanına koştu, «Majestelerine kendi toprakları üzerinde bir hazine bulduğumu bildirmekle iftihar ediyorum. Eğer majesteleri beni takip ederlerse kendilerini oraya götürürüm,» dedi

Bunun üzerine maymun tilki ile birlikte yola koyuldu. Kapanın yanına vardıkları zaman maymun, hemen koştu, pençesini etin üzerine koydu. Koyar koymaz da kapan harekete geçip maymunu kıskıvrak yakaladı. Utançtan ve acıdan deliye dönen maymun yardımına gelmesi için tilkiye yalvarıyordu ama nerde?... Tilki kahkahalarla gülüyor, alay ederek, «Kırala bakın, kırala» diyordu. «Daha kapanın ne olduğunu bile bilmiyor.»

KENDI İŞLERİNİ GÖREMİYENLER BAŞKALARINKİNİ HİÇ GOREMEZLER.

İHTİYAR ADAM VE OĞULLARI

İhtiyar bir adamın birçok oğlu vardı. Bu oğlanlar biribirleri ile geçinemezler, sık sık kavga ederlerdi. İhtiyar baba onları biribirleriyle iyi geçinmelerini, biribirlerini sevmelerini isterdi ama bu arzusunda muvaffak olamazdı. Bir gün onları etrafına topladı, ellerine bir demet deynek vererek kırmalarını söyledi. Oğlanların herbiri teker teker uğraştılarsa da hiç birşey yapamadılar. İhtiyar baba deynek destesini onların elinden aldı, ipini çözdü ve deynekleri teker teker verdi. Tabii güçlü kuvvetli oğlanlar bu deynekleri kolayca kırdılar. İhtiyar adam gülümsedi. «Gördünüz mü oğullarım,» dedi. «Birlik ne demektir? Biribirinizi sever ve yardımcı olursanız yenemiyeceğiniz güçlük kalmaz. Tek tek olursanız düşmanlarınız tarafından kolayca mağlûp edilirsiniz.»

KENDİ İÇİNDE PARÇALANMIŞ BİR AİLE YAŞIYAMAZ.

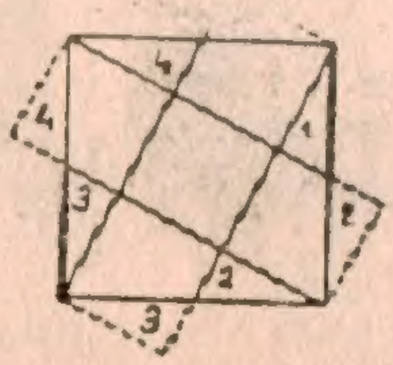

karşı sayfadaki şekil bulmacalarının halli

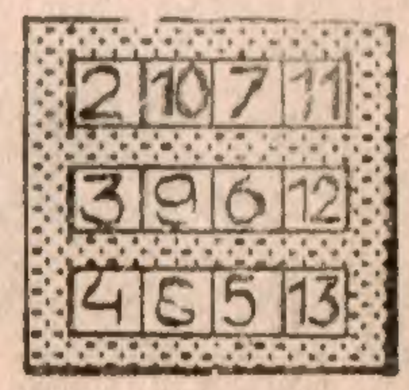

ŞEREF KÖŞESİ

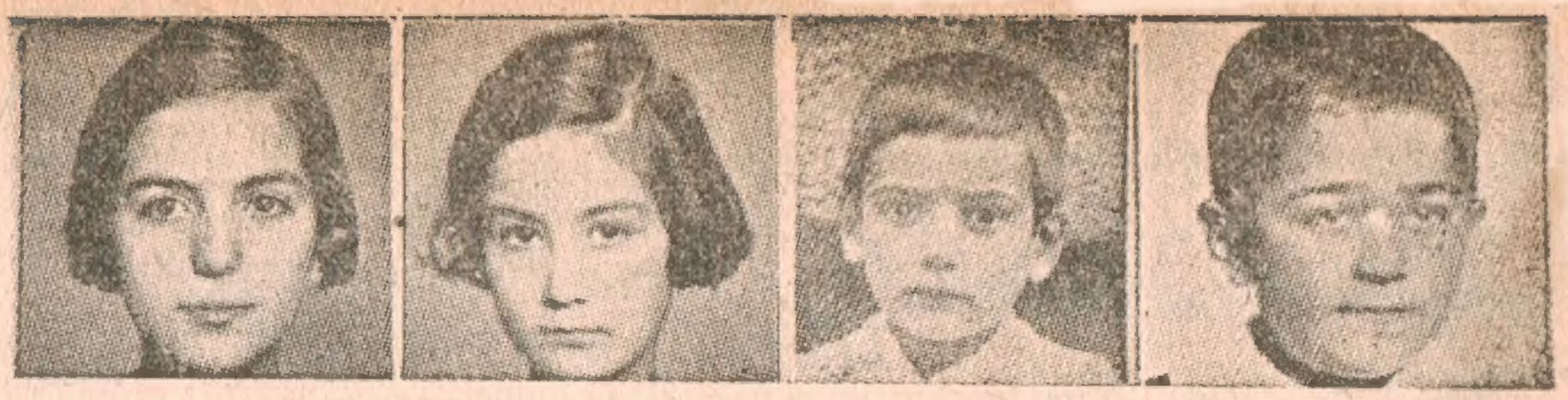

Gülaçtı BILGILI ☆ Maltepe, Feyzullah İlkokulu, 4/A, 69

Gülsevin BILGILI ☆ Maltepe, Feyzullah İlkokulu, 2/A, 445

Coşkun AYNUR ☆ Saraçhane İlkokulu, Sınıf 2/C, No 140

Rahmi OZYAZGAN ☆ Ankara, Dumlupınar İlkokulu, 4/B, 47

Gökşen SEV ☆ Defterdar, Mehmet Bey İlkokulu, 4, No 179

Günşen SEV ☆ Defterdar, Mehmet Bey İlkokulu, 2, No. 258

Unal ARMAN ☆ Karşıyaka, Alaybey İlkokulu, 5, No. 879

Unsal TÜZÜNER ☆ Denizli, Gazi İlkokulu, S. 5/A, No 358

Nedret SURMELİ-GÖZ ☆ Çapa İlkokulu, S. 5/B, No. 789

Semiha İKİZ ☆ Kırkağaç, Onikieylül İlkokulu, S. 4, No 331

Metin AYDOĞAN ☆ Kırıkkale, Tınaz İlkokulu, 1/B, 1683

Çetin AYDOĞAN ☆ Kırıkkale, Tınaz İlkokulu, 1/B, 1682

Bihter ÜNER ☆ Tavşanlı, İstiklâl İlkokulu, 5/B, No 559

İli N ☆ Malatya, [illegible] İlkokulu, 3/A, No 292

İbrahim DOĞAR ☆ Adana, İ. İnönü İlkokulu, S. 5, No. 207

Erdoğan ERSEVEN ☆ Muhsinezeynep İlkokulu, Sınıf 5

Tuçer SÜRMELİ ☆ Nevşehir Cumhuriyet İlkokulu, 2/B 130

Elifnan ÇINEŞ ☆ Kayseri Alpaslan İlkokulu, 1/C No 554

Sabiha DEĞER ☆ Özel Aydın İlkokulu, Sınıf 5, No. 316

Vicdan KAKA ☆ Suadiye İlkokulu, Sınıf 5/A, No. 185

Ali Ihsan KARA ☆ Suadiye İlkokulu, Sınıf 5/A, No. 187

Celâlettin ÇORAKÇI ☆ Niğde, Aksaray, Zafer İlkok. 3/B, 763

Sait KARAKUŞ ☆ Feriköy İlkokulu, Sınıf 1/E, No. 371

Nezih Abidin YEŞİL ☆ Mersin İleri İlkokulu, 2/D, 771

ACAR REKOR KIRIYOR

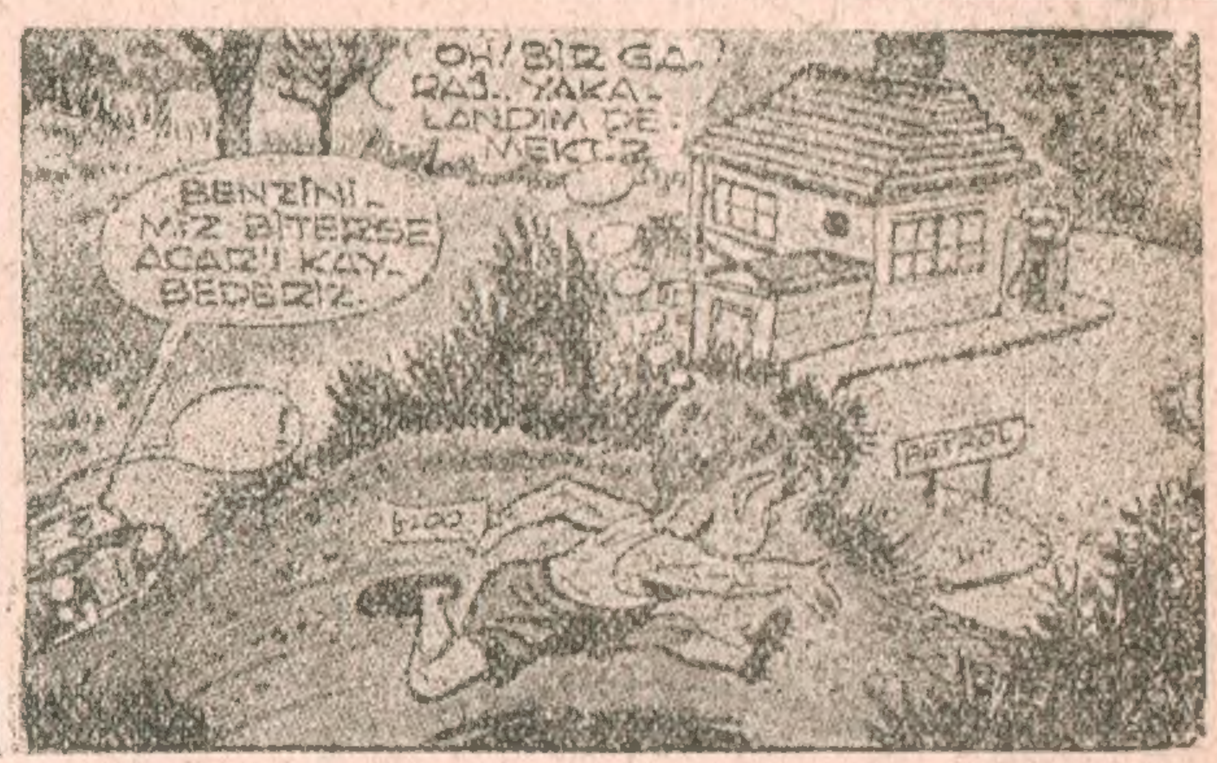

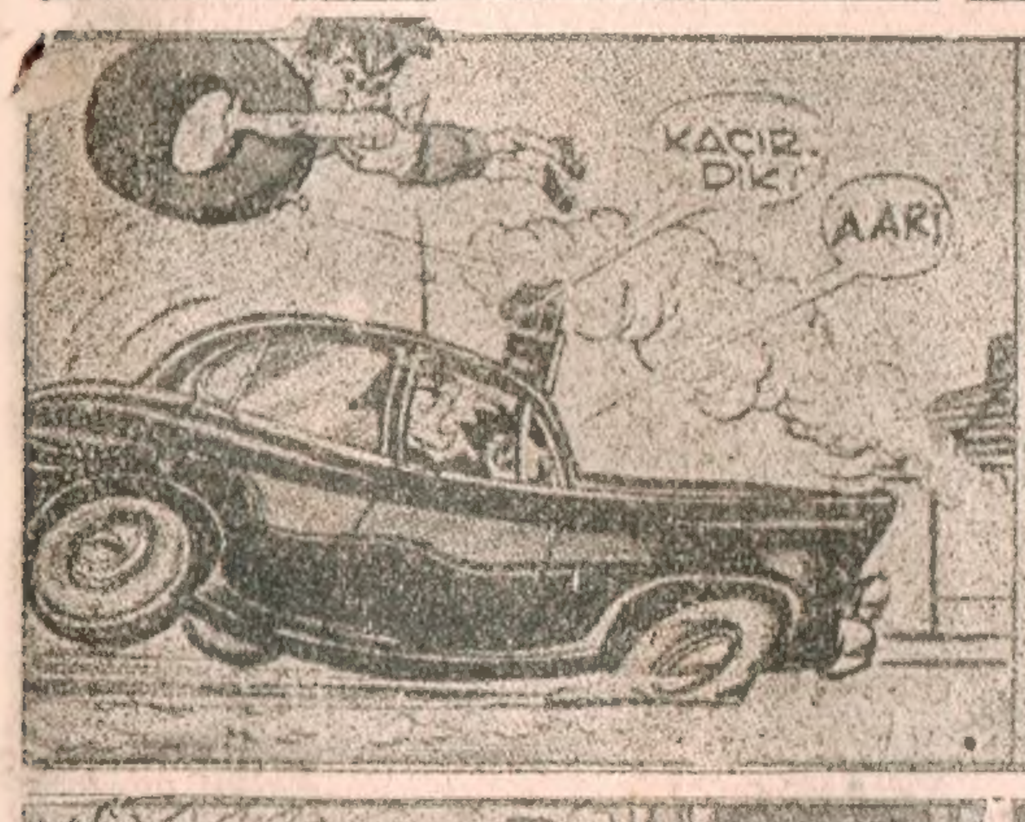

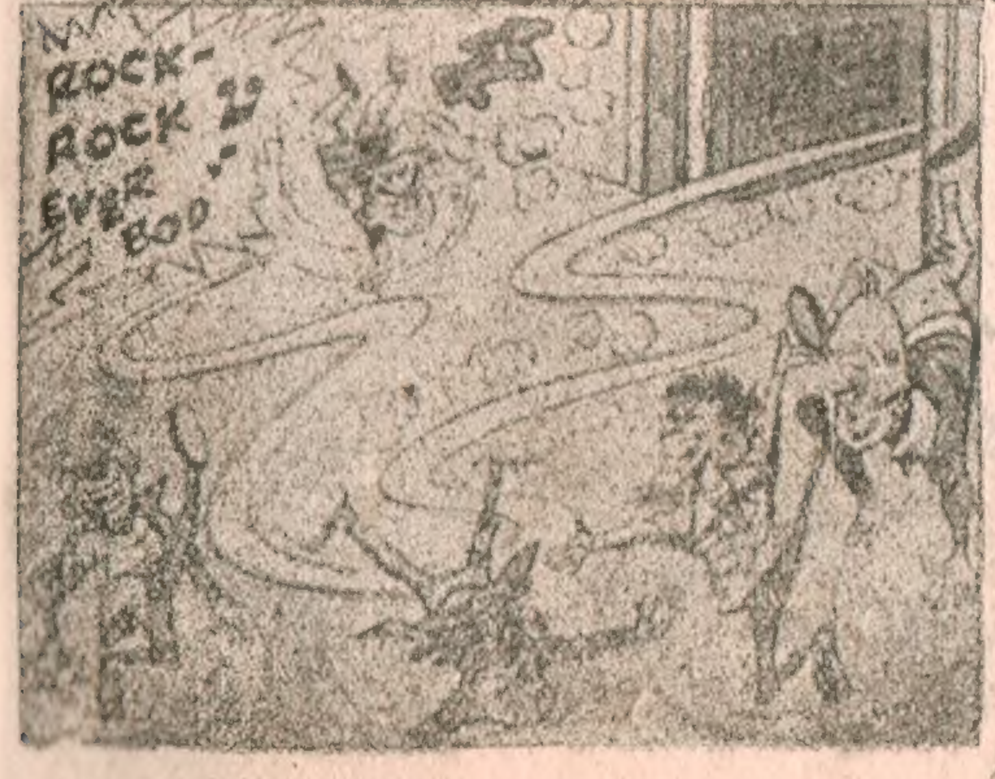

ÇOCUK HAFTASI

EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

BU SAYIDA:

Midilli'nin Fethi